

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

دانشکده: دندانپزشکی

گروه: آسیب شناسی

طرح دوره اعضای هیئت علمی دانشکده دندانپزشکی

دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

نام درس..... آسیب شناسی عملی ۱

با مراعات اصول کوریکولوم مصوب
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ساختار کلی دوره

- نام درس: آسیب شناسی عملی ۱
- کد درس: ۷۷۷۲۰
- مقطع و رشته: دکتری عمومی / تخصصی دندانپزشکی، رشته
- تعداد واحد: کل: ۱ واحد عملی
- پیش نیازها: آسیب شناسی عمومی عملی، علوم تشریحی ۱، بافت دندان در سلامت و بیماری
- هم نیازها:
- مدرس / مدرسین درس (سهم هریک به درصد): دکتر عرفانه امینی
- محل آموزش: بخش پاتولوژی

محتوای آموزشی بر اساس سر فصل دروس

اهداف کلی و ویژه رفتاری

اهداف کلی دوره:

آشنایی با اصول آماده سازی، رنگ آمیزی و تهیه لام های میکروسکوپی.

شناخت لام های بافت شناسی اختصاصی و کاربردهای آنها.

شناخت ویژگی های بافت شناسی بیماری های پالپ و پری آپیکال.

بررسی میکروسکوپی کیست‌های تکاملی غیرادنتوژنیک.

شناخت الگوهای میکروسکوپی کیست‌های ادنتوژنیک.

تشخیص بافت‌شناسی تومورهای ادنتوژنیک (بخش اول).

تشخیص بافت‌شناسی تومورهای ادنتوژنیک (بخش دوم).

تشخیص بافت‌شناسی تومورهای ادنتوژنیک (بخش سوم).

تشخیص بافت‌شناسی تومورهای ادنتوژنیک (بخش چهارم).

شناخت ویژگی‌های بافت‌شناسی بیماری‌های پوستی مرتبط با دهان.

مرور، جمع‌بندی و رفع اشکال یافته‌های میکروسکوپی دوره

الف) دانشی: (Cognitive) در پایان این دوره، دانشجو باید بتواند:
شناخت اصول آماده‌سازی نمونه‌های بافتی، فیکساسیون، برش‌گیری و رنگ‌آمیزی لام‌های میکروسکوپی.

درک کاربردهای مختلف رنگ‌آمیزی‌های روتین و اختصاصی در بافت‌شناسی.

شناخت ویژگی‌های میکروسکوپی بیماری‌های پالپ و ضایعات پری‌آپیکال.

آشنایی با خصوصیات بافت‌شناسی کیست‌های تکاملی غیرادنتوژنیک و ادنتوژنیک.

شناخت هیستوپاتولوژی تومورهای ادنتوژنیک خوش‌خیم و بدخیم.

درک ویژگی‌های بافت‌شناسی بیماری‌های پوستی با تظاهر دهانی.

توانایی طبقه‌بندی و تشخیص افتراقی ضایعات دهانی بر اساس یافته‌های میکروسکوپی.

درک ارتباط بین یافته‌های بالینی و بافت‌شناسی در تشخیص و مدیریت ضایعات دهان

ب) مهارتی - حرکتی: (Psychomotor) در پایان این دوره، دانشجو باید بتواند:

توانایی آماده‌سازی نمونه‌های بافتی و تهیه لام‌های میکروسکوپی صحیح.

توانایی انجام رنگ‌آمیزی‌های روتین و اختصاصی و تشخیص کیفیت آن‌ها.

توانایی مشاهده و تحلیل لام‌های بافت‌شناسی بیماری‌های پالپ، کیست‌ها و تومورهای ادنتوژنیک.

توانایی تشخیص افتراقی ضایعات مشابه بر اساس ویژگی‌های میکروسکوپی.

توانایی ثبت یافته‌های بافت‌شناسی و ارائه گزارش تشخیصی اولیه.

توانایی ارتباط بین یافته‌های بالینی و هیستوپاتولوژیک جهت تصمیم‌گیری درمانی.

توانایی شرکت فعال در حل کیس‌های بالینی و تحلیل گروهی لام‌ها.

ج) نگرشی: (Affective) در پایان این دوره، از دانشجو انتظار می‌رود:

ارزش‌گذاری اهمیت دقیق بودن و مسئولیت‌پذیری در آماده‌سازی و مشاهده نمونه‌ها.

پذیرش اهمیت رعایت اصول اخلاق حرفه‌ای و استانداردهای آزمایشگاهی.

درک اهمیت تشخیص صحیح ضایعات دهانی در تصمیم‌گیری درمانی.

ارزش‌گذاری همکاری بین رشته‌ای با پاتولوژیست و دندانپزشک درمانگر.

توجه به یادگیری مداوم و به‌روزرسانی دانش بافت‌شناسی در ارتقای کیفیت حرفه‌ای

اهداف ویژه رفتاری :

بلاک ۱ (جلسات ۱ تا ۴)

موضوع اصلی: آماده‌سازی نمونه‌ها، رنگ‌آمیزی و مرور لام‌های اختصاصی

جلسه ۱ – آماده‌سازی نمونه‌ها

هدف کلی: آشنایی با مراحل فیکساسیون، پردازش بافت و برش‌گیری.

اهداف ویژه:

مراحل تهیه بلوک پارافینی را توضیح دهد.

نحوه فیکساسیون صحیح نمونه را بیان کند.

خطاهای رایج آماده‌سازی را تشخیص دهد.

دانشجو قادر است: روند تهیه یک نمونه تا مرحله برش را توضیح دهد.

جلسه ۲ – رنگ‌آمیزی‌های روتین و اختصاصی

هدف کلی: آشنایی با روش‌های رنگ‌آمیزی بافت.

اهداف ویژه:

اصول رنگ‌آمیزی H&E را شرح دهد.

موارد کاربرد رنگ آمیزی های اختصاصی را بیان کند.

اشتباهات رایج در رنگ آمیزی را شناسایی کند.
دانشجو قادر است: تفاوت رنگ آمیزی های روتین و اختصاصی را تشخیص دهد.

جلسه ۳ – مرور لام های اختصاصی بافت شناسی

هدف کلی: مشاهده و تحلیل لام های رنگ آمیزی ویژه.
اهداف ویژه:

لام های PAS، Masson و Trichrome را تشخیص دهد.

موارد استفاده از رنگ آمیزی ویژه را بیان کند.

الگوهای رنگی در آسیب های مختلف را تفسیر کند.
دانشجو قادر است: لام اختصاصی را بر اساس نوع رنگ تشخیص دهد.

جلسه ۴ – حل کیس و جمع بندی مقدماتی

هدف کلی: یکپارچه سازی مراحل آماده سازی نمونه تا تفسیر لام.
اهداف ویژه:

بین مراحل تهیه نمونه و کیفیت لام ارتباط برقرار کند.

خطاهای نمونه سازی را از روی لام تشخیص دهد.

کیس های ساده را تحلیل کند.

دانشجو قادر است: کیفیت لام را ارزیابی و علت نقص را توضیح دهد.

بلاک ۲ (جلسات ۵ تا ۸)

موضوع اصلی: لام های بیماری های پالپ و پری آپیکال

جلسه ۵ – ضایعات پالپی

هدف کلی: شناخت ویژگی‌های میکروسکوپی التهاب و نکروز پالپ.
اهداف ویژه:

پالپیت حاد و مزمن را مقایسه کند.

ویژگی‌های نکروز پالپ را توصیف کند.

میکروآبسه‌های پالپی را شناسایی کند.
دانشجو قادر است: بیماری‌های پالپی را در لام تشخیص دهد.

جلسه ۶ – ضایعات پری‌آپیکال التهابی

هدف کلی: آشنایی با گرانولوم و آبسه پری‌آپیکال.
اهداف ویژه:

تفاوت گرانولوم و آبسه را بیان کند.

تغییرات بافتی ناشی از التهاب مزمن را توضیح دهد.

الگوی اپی‌تلیال در ضایعات پری‌آپیکال را تشخیص دهد.
دانشجو قادر است: ضایعات التهابی پری‌آپیکال را افتراق دهد.

جلسه ۷ – کیست‌های پری‌آپیکال

هدف کلی: مشاهده لام کیست رادیکولار و کیست رسیدوال.
اهداف ویژه:

لایه‌های پوشاننده کیست‌ها را توصیف کند.

حضور bodies Rushton را شناسایی کند.

الگوی التهابی داخل کیست را تفسیر کند.
دانشجو قادر است: انواع کیست پری آپیکال را تشخیص دهد.

جلسه ۸ – جمع بندی / حل کیس / مرور لام

هدف کلی: تقویت مهارت تشخیص افتراقی پالپ و پری آپیکال.
اهداف ویژه:

کیس‌های بالینی را تحلیل کند.

لام‌های مشابه را مقایسه کند.

تشخیص نهایی بر مبنای الگوی بافتی ارائه دهد.
دانشجو قادر است: لام‌های بالینی پالپ و پری آپیکال را افتراق دهد.

بلاک ۳ (جلسات ۹ تا ۱۲)

موضوع اصلی: لام‌های کیست‌های ادنتوژنیک و غیرادنتوژنیک
جلسه ۹ – کیست‌های تکاملی غیرادنتوژنیک

هدف کلی: آشنایی با کیست‌های نازولابیال، نازوپالاتال و میانی صورت.
اهداف ویژه:

پوشش اپی‌تلیالی کیست‌ها را تشخیص دهد.

ویژگی‌های بافتی مستقل از منشأ دندانی را توضیح دهد.

تغییرات التهابی ثانویه را شناسایی کند.
دانشجو قادر است: کیست غیرادنتوژنیک را تشخیص دهد.

جلسه ۱۰ – کیست‌های ادنتوژنیک (بخش ۱)

هدف کلی: شناخت ویژگی‌های هیستوپاتولوژی کیست‌های ادنتوژنیک.

اهداف ویژه:

OKC را از سایر کیست‌ها افتراق دهد.

پوشش اپی‌تلیالی ضایعات را تحلیل کند.

الگوهای رشد و returning budding را شناسایی کند.
دانشجو قادر است: OKC و کیست‌های مرتبط را شناسایی کند.

جلسه ۱۱ – کیست‌های ادنتوژنیک (بخش ۲)

هدف کلی: مشاهده لام کیست دنتی جروس، ارپشن و لاترال پریودنتال.
اهداف ویژه:

تفاوت دنتی جروس و ارپشن را بیان کند.

ساختار لایه‌های کیست را توصیف کند.

تغییرات التهابی ثانویه را تشخیص دهد.
دانشجو قادر است: کیست‌های ادنتوژنیک را افتراق دهد.

جلسه ۱۲ – جمع‌بندی و حل کیس کیست‌ها

هدف کلی: تسلط بر تشخیص افتراقی کیست‌ها.
اهداف ویژه:

براساس لام، کیست‌ها را طبقه‌بندی کند.

الگوهای مشابه را مقایسه کند.

تشخیص نهایی ارائه دهد.
دانشجو قادر است: کیست‌های ادنتوژنیک و غیرادنتوژنیک را کاملاً افتراق دهد.

بلاک ۴ (جلسات ۱۳ تا ۱۶)
موضوع اصلی: تومورهای ادنتوژنیک

(با توجه به تکرار موضوع، ۴ جلسه صرفاً برای تومورها در نظر گرفته شده است.)

جلسه ۱۳ – تومورهای اپی تلیالی ادنتوژنیک

هدف کلی: مشاهده آملوبلاستوما و گونه‌های مرتبط.
اهداف ویژه:

الگوهای فولیکولار و پلکسی فرم را مقایسه کند.

reverse polarity را شناسایی کند.

تفاوت آملوبلاستوما و آملوبلاستیک کارسینوما را بیان کند.
دانشجو قادر است: تومور اپی تلیالی را تشخیص دهد.

جلسه ۱۴ – تومورهای مزانشیمی و مختلط

هدف کلی: مشاهده آدنوماتوئید، ادنتوم و آملودنتیک فایبروما.
اهداف ویژه:

الگوی داکتی فرم در AOT را بشناسد.

ساختار ادنتوم را توصیف کند.

وجود ماتریکس دندانی را شناسایی کند.
دانشجو قادر است: تومورهای ادنتوژنیک مختلط را تشخیص دهد.

جلسه ۱۵ – تومورهای بدخیم ادنتوژنیک

هدف کلی: آشنایی با آملوبلاستیک کارسینوما و تومورهای نادر.
اهداف ویژه:

تفاوت تومور خوش خیم و بدخیم را بیان کند.

الگوی میتوزی و atypia را شناسایی کند.

ضایعات تهاجمی را از روی لام افتراق دهد.
دانشجو قادر است: تومورهای بدخیم ادنتوژنیک را شناسایی کند.

جلسه ۱۶ – جمع بندی تومورها / حل کیس

هدف کلی: تقویت مهارت تشخیص کلیه تومورهای ادنتوژنیک.
اهداف ویژه:

کیس های لامی را تحلیل کند.

تومورها را طبقه بندی کند.

تشخیص نهایی را با استدلال ارائه دهد.
دانشجو قادر است: تمام تومورهای ادنتوژنیک را افتراق دهد.

بلاک ۵ (جلسات ۱۷ تا ۲۰)

موضوع اصلی: بیماری های پوستی با تظاهر دهانی و مرور نهایی
جلسه ۱۷ – بیماری های پوستی با درگیری دهان (بخش ۱)

هدف کلی: مشاهده لام های پمفیگوس، پمفیگوئید و لیکن پلان.
اهداف ویژه:

acantholysis را شناسایی کند.

الگوی saw-tooth را توضیح دهد.

تفاوت ضایعات بولوز را بیان کند.
دانشجو قادر است: لام‌های بیماری‌های پوستی را تشخیص دهد.

جلسه ۱۸ – بیماری‌های پوستی با درگیری دهان (بخش ۲)

هدف کلی: مشاهده اریتم مولتی‌فرم و پسوریازیس.
اهداف ویژه:

الگوی Munro microabscess را تشخیص دهد.

تغییرات کراتینوسیتی را تحلیل کند.

الگوهای التهاب را توصیف کند.
دانشجو قادر است: ضایعات پوستی را از هم افتراق دهد.

جلسه ۱۹ – مرور کامل لام‌های دوره

هدف کلی: تقویت یکپارچه شده‌ی مهارت تشخیص.
اهداف ویژه:

کلیه لام‌های مشاهده‌شده را طبقه‌بندی کند.

الگوهای مشابه را مقایسه کند.

موارد اشتباه دانشجویان را رفع کند.
دانشجو قادر است: به‌صورت مستقل لام‌ها را تفسیر کند.

جلسه ۲۰ – رفع اشکال و آماده‌سازی برای امتحان

هدف کلی: تکمیل یادگیری و آماده‌سازی عملی پایان دوره.
اهداف ویژه:

نقاط ضعف تشخیصی را اصلاح کند.

نمونه‌های مشکل را بررسی کند.

پاسخ‌های تشخیصی را ارائه دهد.

دانشجو قادر است: خود را برای امتحان نهایی آماده کند

✚ شرح سرفصل‌های اصلی درس: آسیب‌شناسی عملی ۱

عنوان جلسات	سرفصل	مدرس مسئول درس
جلسه اول	آشنایی با آماده سازی نمونه ها، رنگ آمیزی و تهیه ی لام میکروسکوپی	عرفانه امینی
جلسه دوم	مروری بر لام های بافت شناسی اختصاصی	
جلسه سوم	مشاهده ی لام بیماری های پالپ و پری آپیکال	
جلسه چهارم	مشاهده ی لام کیست های تکاملی غیر ادنتوژنیک	
جلسه پنجم	مشاهده ی لام کیست های ادنتوژنیک	
جلسه ششم	مشاهده ی لام تومورهای ادنتوژنیک	
جلسه هفتم	مشاهده ی لام تومورهای ادنتوژنیک	
جلسه هشتم	مشاهده ی لام تومورهای ادنتوژنیک	
جلسه نهم	مشاهده ی لام تومورهای ادنتوژنیک	
جلسه دهم		
جلسه یازدهم		
جلسه دوازدهم		
جلسه سیزدهم		
جلسه چهاردهم		
جلسه پانزدهم		
جلسه شانزدهم		

✚ برنامه کاری روزانه در بخش /فانتوم:

✚ حضور و آماده‌سازی دانشجویان

✚ حضور و غیاب

✚ آماده‌سازی میکروسکوپ‌ها و ابزار مورد نیاز

✚ تحویل لام‌ها و مواد آموزشی

✚ توضیح مختصر موضوع جلسه و مرور تئوری

✚ معرفی موضوع جلسه

✚ بیان اهداف آموزشی

✚ نکات کلیدی برای مشاهده لام‌ها

✚ کار عملی با میکروسکوپ

✚ مشاهده لام‌های اختصاصی هر جلسه

✚ یادداشت‌برداری از ویژگی‌های بافت‌شناسی

✚ مقایسه و تحلیل نمونه‌های مشابه

✚ حل کیس و بحث گروهی

✚ بررسی نمونه‌های بالینی مرتبط با لام‌ها

✚ تحلیل تشخیص افتراقی

✚ بحث و رفع ابهامات

✚ روش‌های تدریس و رسانه‌های آموزشی :

□ سخنرانی (Lecture) □ پانل بحث و گفت‌وگو (Panel Discussion)

□ پرسش و پاسخ □ آموزش مبتنی بر تیم (TBL)

□ ارائه سمینار توسط دانشجو □ کار در کلینیک (Clinic)

□ مشاهده لام □ گردش علمی (Field Trip)

□ ایفای نقش (Role Play) □ استفاده از شبیه‌ساز (Simulator)

□ سایر موارد:

رسانه‌های آموزشی:

□ اسلاید (پاورپوینت) □ فیلم آموزشی □ پوستر □ لام □ مدل □ نمونه بیمار □
□ نرم‌افزار □ پمفلت □ جزوه □ سایر □

✚ نحوه ارزشیابی دوره و تعیین نمره نهایی:

□ OSCE □ DOPS □ کوئیز □ امتحان عملی پایان دوره/ترم □ امتحان کتبی/ □
□ شفاهی میان دوره/ترم □ پروژه □ تحقیق □ سمینار □

□ مشارکت در کلاس/حضور و فعالیت

□ سایر موارد :

روش ارزشیابی	انواع ارزشیابی	درصد از نمره نهایی کل	توضیحات
--------------	----------------	-----------------------	---------

۱	تکوینی	حضور و مشارکت: ۱۰٪ کار عملی با میکروسکوپ و عملکرد روزانه: ۲۰٪ کوئیزهای کوتاه و ارزیابی شفاهی: ۱۰٪	۴۰ درصد
۲	تراکمی	امتحان عملی پایان بخش (OSPE – مشاهده لام): ۵۰٪ ارائه و گزارش تشخیص لامها: ۱۰٪	۶۰ درصد
۳	ترکیبی	ترکیبی از تکوینی و تراکمی	

منابع و مراجع آموزشی

منابع:

4th Edition Oral and Maxillofacial Pathology Neville

۲۰۱۹ Color Atlas of Oral and Maxillofacial Disease Neville

Color Atlas of Oral Disease: Clinical and Pathologic Correlations Cawson, Wolfe

منابع جهت مطالعه بیشتر

Ten Cate's Oral Histology, Nanci

🌈 قوانین و مقررات بخش پاتولوژی

- ✓ حضور با روپوش سفید
- ✓ حفاظت از تجهیزات و لام های آزمایشگاهی
- ✓ پیش مطالعه بر اساس طرح درس ارائه شده
- ✓ تهیه ی log book برای مشاهده ی لام
- ✓ ارائه ی یک مورد آموزشی در طول دوره
- ✓ ارائه ی بازخورد در خصوص روش تدریس سایر:

نام و امضای مسئول EDO

نام و امضای مدیر گروه: : عرفانه امینی

نام و امضای مدرس: عرفانه امینی

دانشکده: نگار فلاحی

تاریخ ارسال :

تاریخ ارسال:

تاریخ تحویل: